

УДК 351.863

КОРПОРАТИВНЕ ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Чиж В.І., Чиж А.Ю.

CORPORATE TAX ADMINISTRATION AS A METHOD OF PROVIDING ECONOMIC SECURITY

Chizh V., Chizh A.

Податкову безпеку підприємства розглянуто як складову системи його економічної безпеки. Способом забезпечення податкової безпеки визнано корпоративне податкове адміністрування. Надано визначення корпоративного податкового адміністрування. Надано відмінності між державним податковим адмініструванням та корпоративним податковим адмініструванням у системі економічної безпеки підприємства. Запропоновано концепцію корпоративного податкового адміністрування. Дано характеристику складових корпоративного податкового адміністрування.

Ключові слова – загрози, економічна безпека, підприємство, корпоративне податкове адміністрування.

Постановка проблеми. Реалії ведення підприємницької діяльності в Україні – політична нестабільність, кризові ситуації, неузгодженість і недосконалість правової бази, відсутність науково обґрунтованої програми економічних реформ, криміналізація бізнесу – обумовлюють необхідність створення системи економічної безпеки підприємства. Це багатоскладова система, невід’ємною частиною якої є податкова безпека, яка має не тільки реалізовувати законодавчо встановлені норми та правила оподаткування, контролювати додержання податкового законодавства, а й забезпечувати податкову оптимізацію в умовах постійно змінюваного податкового середовища, містити ефективні інструменти управління податковими ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безпека економічної діяльності є предметом наукових досліджень широкого кола вчених. В зарубіжній літературі питання економічної безпеки розглянуто переважно в межах проблем менеджменту та аналізу наслідків управлінських дій [1-3]. Вітчизняні розробки присвячено формуванню підходів до розуміння сутності економічної безпеки підприємства, її оцінюванню, дослідженню напрямів захисту підприємства, пов’язаних з його господарською діяльністю, державного адміністрування податків [4-6]. Разом з цим існує низка невирішених питань, зокрема щодо

розробки податкової політики підприємства, оптимізації оподаткування, інформаційного забезпечення розрахунку податків, формування партнерських взаємовідносин підприємства з органами державної податкової служби та досягнення балансу інтересів держави та платника податків.

Вирішити ці питання можливо за допомогою корпоративного податкового адміністрування, теоретичні основи якого знаходяться доки за межами наукових інтересів. Використання корпоративного податкового адміністрування забезпечує планування податків, усуває загрози порушення податкового законодавства та фінансових санкцій, що сприяє забезпеченню економічної безпеки.

Метою даної статті є розроблення теоретичних засад та методичного інструментарію корпоративного податкового адміністрування в системі економічної безпеки підприємства.

Матеріали і результати досліджень. Економічна безпека суб’єкта підприємницької діяльності має відповідати двом умовам: зберігати його економічну самостійність та забезпечувати можливість зберігати вже досягнутий рівень й подальший розвиток [7]. За таким підходом податкова система суттєво впливає на економічну безпеку підприємства та є її функціональною складовою. Економічну безпеку підприємства забезпечує такий стан системи оподаткування в сукупності її зв’язків, що характеризує здібність суб’єкта господарювання до стійкості і розвитку в умовах погроз та інших важко прогнозованих змін. Суть податкової безпеки реалізується в системі її критеріїв і показників. Слід зазначити, що визначені критерії вступають у протиріччя з позиції держави та підприємства. Критерій податкової безпеки держави є оцінкою стану оподаткування з погляду виконання основних функцій податків. Основним критерієм системи податкової безпеки держави є поєднання стабільності і максимуму податкових надходжень до бюджету держави. З позицій підприємства податкова безпека не повинна створювати загроз його діяльності.

Запобігання загрозам у фінансово-кредитній і бюджетно-податкових сферах створюють економічну безпеку як держави так і господарюючих суб'єктів. Податкова безпека припускає реалізацію законодавчо затверджених норм і правил оподаткування, податкового планування і прогнозу, а також контролю за дотриманням податкового законодавства державою. Практика реформування податкової системи показує безперспективність спроб усунення недоліків податкової системи шляхом внесення окремих змін, не зв'язаних єдиною програмою. Тільки проведення єдиної податкової політики, спрямованої на досягнення балансу інтересів держави і платника податків, на внесення змін до чинного законодавства і в нормативно-методичні матеріали, на модернізацію системи податкового управління із застосуванням нових інформаційних платформ і сучасних систем ведення технологічних процесів можуть забезпечити вирішення вказаної проблеми.

Економічна безпека держави безпосередньо пов'язана з безпекою податкової системи, що є її найважливішою складовою, і недотримання якої приводять до економічних і соціальних загроз. Це, перш за все, – вивіз капіталу, наявність «тіньової» і «сірої» економіки, уникнення податків, так звані податкові недоїмки, прорахунки оподаткування у сфері природокористування. Податки є супутником функціонування будь-якого підприємства, що істотно впливає на фінансові результати його діяльності. Через обов'язків характер податкових платежів повністю відмовитися від податкових витрат підприємство не в змозі, проте оптимізувати їх суму відповідно до мети своєї діяльності можливо, що й посилює важливість забезпечення його податкової безпеки.

Податкова безпека містить такі складові – юридичну; адміністративну; організаційно-структурну; інформаційно-аналітичну; професійно-посадову; фізичну. Вказані компоненти, наявність загальних умов і чинників ставлять поняття податкової безпеки в ряд перспективних напрямів оптимального управління економічною безпекою підприємства. Даний напрям є комплексом науково-практичних податкових сфер: податкового управління, методології планування і контролю, використання сучасних математичних підходів на основі інформаційних технологій, захисту податкової інформації.

Податкове управління, що оформлене нормативними і законодавчими актами, визначається як податкове адміністрування. Зазвичай податкове адміністрування використовують у системі державного управління податками і воно забезпечує реалізацію податкової політики держави. Податкове адміністрування є основоположним в області взаємин представників податкових служб і платників податків, створення процесів податкового управління і їх правового оформлення, систем, технологій і засобів планово-аналітичного і контрольного забезпечення, а також сфери здійснення інформаційної взаємодії із сторонніми організаціями, з урахуванням достатно-

сті захисту податкових відомостей на всіх рівнях. У сучасній літературі відсутній єдиний підхід до визначення поняття податкового адміністрування. Так, в одних джерелах під податковим адмініструванням розуміють основну функцію управління, що включає планування, організацію, облік, контроль [8, с. 185], в інших – науку, яка формулює принципи ефективного управління податковою системою в певних соціально-економічних умовах і суспільно-політичних обставинах, оцінює податкову систему за певними теоретичними критеріями [9,10]. Однак за такої інтерпретації податкове адміністрування стає по суті ідентичним поняттю податкового менеджменту. Існує також визначення податкового (фіскального) адміністрування як державної політики – дій (владних і управлінських структур, за допомогою яких наявні фінансові ресурси у певних пропорціях розподіляються через механізм оподаткування між приватним і публічним секторами економіки, між державою й населенням, а уряд за рахунок реалізує свої функції [3]. Таке широке розуміння адміністрування є також виправданим, проте розглядаючи податкове адміністрування, доцільно акцентувати увагу на його специфічних особливостях, притаманних податковому адмініструванню держави та корпоративному податковому адмініструванню.

Вдосконаленням податкових відносин на сучасному етапі розвитку покликане займатися державне податкове адміністрування, яке можна визначити як постійний процес управління оподаткуванням. Оскільки суспільство приймає в законодавчому порядку ту або іншу податкову концепцію і оформлює її законодавчими і нормативними актами в залежності від рівня економічного благополуччя і ступеня політичної зрілості, остільки податкове адміністрування починається із зміни законодавчих форм.

В процесі державного податкового адміністрування забезпечується нова якість податкових відносин, що додає їм товарний характер. Це, по-перше, легкість, зрозумілість, простота сплати податку, його привабливість і зручність з погляду платника податків – на противагу ухиленню від оподаткування і здійсненню незаконної підприємницької діяльності. По-друге, – підвищення прозорості державних витрат і якості послуг, їх економічності і ефективності. Для держави як монополіста у сфері пропозиції податку (як товару) конкурентом є «тіньова» економіка, вірніше перевага підприємця приховувати доходи – поведінці добросовісного платника податків. Тому, в податковій політиці необхідно враховувати, що буде вигідніше підприємцеві – платити податки за новою схемою, користуючись послугами державних консультантів, або ж ця система настільки складна, а ставки податку такі великі, що, ризикуючи свободою і небезпекою матеріальною відповідальності, він піде в «тінь». Конкуренція так само неминуча у сфері надання консультаційних послуг з податкового планування: чи зможуть податкові чиновники задовольнити всім запитам платників податків або ж цю нішу займуть приватні спеціалізовані фірми, що відберуть у держави додатковий дохід.

Податкові органи повинні розуміти і усвідомлювати економічну реальність податкових відносин – податки для підприємця це витрати, тому його прагнення платити менше цілком зрозуміло, обґрунтовано і природно. Постає питання – чому підприємець повинен зменшувати витрати на паливо, електроенергію, сировину, матеріали, але не скорочувати податкові витрати? Мінімізуючи витрати в частині сплати податків, підприємець максимізує прибуток. Капіталізація і подальше споживання прибутку дозволить збільшити базу оподаткування в наступних виробничих циклах.

У сучасній практиці вдосконаленні державного податкового адміністрування заявлено два пріоритетних напрями – істотне зниження податкового навантаження й забезпечення чіткої регламентації повноважень і дій податкових органів. Особливе завдання державного податкового адміністрування полягає в забезпеченні стабільності і передбачуваності податкової системи. Державне податкове адміністрування повинне не посилювати, а постійно покращувати систему оподаткування в державі.

Існуючі проблеми оподаткування, ускладнення податкових процедур і правил, їх невідповідність ринковим відносинам і зв'язкам, необхідність забезпечення правової складової оподаткування викликають необхідність ухвалення інших форм податкового адміністрування як до податкових органів, так і до платників податків.

Результатом податкового адміністрування є податкова рівновага, тобто досягнення стійкого балансу між економічними (зокрема фіскальними) інтересами держави, з одного боку, і оптимальною величиною податкового навантаження на господарюючі суб'єкти – з іншого. Ефективна податкова політика означає створення оптимальної національної податкової системи, яка, забезпечуючи фінансовими ресурсами потреби держави, не повинна знижувати стимули платника податків до підприємницької діяльності, одночасно зобов'язуючи його до постійного пошуку шляхів підвищення ефективності господарювання. Така політика повинна на тривалу перспективу орієнтувати податкову систему на оптимальне податкове навантаження. Проблеми податкового

адміністрування необхідно вирішувати при взаємодії і діалогу виконавських органів, інститутів і суспільних організацій та наукового співтовариства.

Поряд з удосконаленням системи державного податкового адміністрування необхідне впровадження корпоративного податкового адміністрування, яке має забезпечити податкову безпеку суб'єкта господарювання. Податки в ідеалі не повинні впливати на вибір економічних рішень підприємства та істотно міняти філософію бізнесу. На практиці ж податки, будучи щонайпотужнішим інструментом економічного регулювання, втручаються у сферу стратегічних рішень, нерідко вимушуючи кардинально міняти тактику дії компанії. Серйозні рішення ніколи не ухвалюються без урахування податків і управління ними. Навіть якщо податки не визначають основної стратегії підприємства, їх потрібно своєчасно і правильно обчислювати, а також приймати заходи щодо їх оптимізації. Відома позиція платників податків «якщо не платити податки стає неможливим, то треба платити якомога менше» – заснована на праві всіх суб'єктів господарювання зменшувати свої податкові зобов'язання будь-якими, не забороненими законом способами. Корпоративне податкове адміністрування має увійти в практику господарювання всіх господарюючих суб'єктів.

Під корпоративним податковим адмініструванням ми розуміємо сукупність дій керівництва підприємства щодо балансування намагань держави та можливостей суб'єкта господарювання відносно нарахувань та стягнень податкових платежів. З точки зору економічної безпеки, це – система управління податковими потоками підприємства шляхом використання науково обґрунтованих ринкових форм і методів, а також ухвалення управлінських рішень щодо податкових доходів і податкових витрат.

Корпоративне податкове адміністрування підприємства виокремлено у складову системи економічної безпеки, яка має передбачати податкові загрози, уникати їх або мінімізувати наслідки. Відмінності між державним та корпоративним податковим адмініструванням у системі економічної безпеки підприємства надано в у табл. 1.

Т а б л и ц я 1

Відмінності між державним та корпоративним податковим адмініструванням

Ознаки	Державне податкове адміністрування	Корпоративне податкове адміністрування
Визначення	Процедура реалізації прав та обов'язків суб'єктів податкового права щодо узгодження й погашення податкових зобов'язань	Управління податковими потоками комерційної організації шляхом використання науково обґрунтованих ринкових форм і методів і ухвалення управлінських рішень щодо податкових доходів і податкових витрат
Об'єкт адміністрування	Процес узгодження й погашення податкових зобов'язань платника податків	Податкові потоки, що ведуть до виникнення податкових доходів та податкових витрат
Мета адміністрування	Забезпечення погашення податкових зобов'язань платників податків шляхом оптимального втручання в їхню господарську діяльність через застосування законодавчо встановлених механізмів і процедур	Оптимізація податкових платежів
Ознаки	Державне податкове адміністрування	Корпоративне податкове адміністрування
Суб'єкти податкового адміністрування	Платники податків, органи контролю, органи стягнення	Підприємство, що нараховує та сплачує податки

Корпоративне податкове адміністрування зводиться до мінімуму податкові ризики, воно є формою реалізації податкового менеджменту, його фіскальною компонентою.

Корпоративне податкове адміністрування має стати функціональною підсистемою управління, яка передбачає податкові ризики, уникає їх або мінімізує наслідки. Ефективно діюче корпоративне податкове адміністрування, на наш погляд, має базуватися на відповідній концепції.

Запропонована концепція містить мету корпоративного податкового адміністрування, його головні завдання з позиції податкового менеджменту, способи досягнення мети та інструменти її реалізації. Корпоративному податковому адмініструванню притаманні функції управління: планування, облік, контроль та регулювання, що мають специфічні риси.

Організація податкового планування на українських підприємствах відрізняється надмірно високою роллю бухгалтерії підприємства в даній області планування і толерантністю економічних і фінансових служб. Останні або зовсім не беруть участі у плануванні податків, або займаються збором статистичної інформації, причому постфактум.

Термін «податкове планування» достатньо часто зустрічається в спеціальній літературі, присвяченій податковій проблематиці. Як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники під податковим плануванням розуміють, перш за все, діяльність, спрямовану на зменшення податкових платежів, сприймаючи його через призму протистояння платника податків, з одного боку, і фіскальних органів, з іншого. В той же час, податкове планування покликане не тільки зменшувати податкові платежі підприємства, а оптимізувати податкові потоки, стати регулятором управління підприємством. Оптимізація податкового тягаря підприємства закладає основу для зростання маси податкових надходжень у бюджетну систему у перспективі.

Слід зазначити, що на рівні підприємства такі функціональні елементи корпоративного податкового адміністрування як податкове планування, податкове регулювання і податковий контроль нерозривно зв'язані і відбуваються як єдиний процес, унаслідок чого складається враження, що на підприємстві має місце тільки податкове планування, хоча податкове регулювання і контроль зберігають свою відносну самостійність у складі корпоративного податкового адміністрування.

Податкове планування можна представити у вигляді системи, що включає оперативний, тактичний і стратегічний елементи, залежно від яких видозмінюються заходи щодо планування податків.

Фундаментальною ланкою в процесі податкового планування виступає оперативний рівень, також часто іменований в літературі поточним внутрішнім податковим контролем. В оперативному плануванні виділено такі напрями: розрахунок і управління податковими базами, складання багато-

варіантних податкових моделей, раціональне розміщення активів і прибутку підприємства, складання податкових календарів.

На тактичному рівні податкове планування стає частиною загальної системи фінансового управління і контролю, проводиться спеціальна підготовка (планування) контрактних схем типових, великих і довгострокових господарських договорів, зокрема: складаються прогнози податкових зобов'язань підприємств і наслідків планованих схем операцій, які враховуються при формуванні прогнозів фінансових потоків підприємств, що є базовим критерієм ухвалення інвестиційних рішень; розробляється графік відповідності виконання податкових зобов'язань і зміни фінансових ресурсів організації; прогноуються і досліджуються можливі причини різких відхилень від середньостатистичних показників діяльності організації і податкових наслідків інновацій або здійснюваних операцій, розробляються поточні і середньострокові інвестиційні плани, включаючи економію на податках як одне з джерел фінансування.

Стратегічне податкове планування – завершальний, найвищий рівень податкового планування. Це діяльність, пов'язана з розробкою способів оптимізації податкових потоків підприємства; результатом цього процесу виступає податковий план, спрямований на досягнення стратегічних інтересів підприємства. Таким чином, податкове планування починається з визначення стратегічних цілей підприємства, саме вони формують потребу в ухваленні тих або інших управлінських рішень, залежно від них будується структура підприємства і зв'язку усередині неї. В стратегічному податковому плануванні можна виділити такі етапи, як: створення діючої господарюючої одиниці; кардинальні зміни умов функціонування підприємства і в процесі поточної діяльності підприємства, а також виділити напрями: визначення цілей і завдань організації, сфери виробництва і обігу; напрямів діяльності (вибір організаційно-правової форми, структури і місця розташування підприємства і його структурних підрозділів); аналіз податкових пільг, що надаються законодавством; формування податкової облікової політики. Таким чином в рамках стратегічного податкового планування формується податкове поле підприємства або визначаються його сукупні податкові зобов'язання.

Результати податкового планування і оптимізації необхідно оцінювати не тільки сумами зменшених податків і отриманих вигод, але і з погляду зменшення можливого збитку і витрат, які були б неминучі при веденні господарської діяльності без урахування існуючих особливостей оподаткування, а також ефекту від реінвестування податкового прибутку.

Основним призначенням обліку в системі корпоративного податкового адміністрування є оптимізація податкових витрат підприємства. Організація

податкового обліку означає впровадження на підприємстві:

ефективної податкової політики підприємства; організації документообігу, пов'язаного з процесом обчислення податкових платежів;

коректної системи ведення податкового обліку, що забезпечує: правильне і своєчасне заповнення реєстрів податкового обліку; коректне заповнення й своєчасне подання документів податкової звітності; правильне обчислення, своєчасну сплату й оптимізацію податкових платежів підприємства відповідно до норм чинного законодавства.

Організація податкового обліку дає змогу скоротити витрати підприємства, пов'язані з оподаткуванням за декількома напрямками, зокрема, за рахунок: скорочення суми податкових платежів підприємства; запобігання видатків на сплату фінансових санкцій, пов'язаних з некоректним веденням податкового обліку на підприємстві; одержання додаткового прибутку завдяки збільшенню оборотності капіталу за рахунок недопущення сум податкових переплат; економії витрат на організацію і ведення обліку розрахунків з бюджетом.

У систему податкового обліку доцільно включити персонал підприємства, який здійснює податковий облік на підприємстві, ресурсне забезпечення, безпосередньо процес здійснення податкового обліку і його результати – суми податкових платежів, які підлягають сплаті до бюджету.

У підсистему ресурсного забезпечення податкового обліку включають забезпечення податкового обліку:

засобами і предметами праці: офісним обладнанням, яке необхідно для забезпечення процесу податкового обліку (комп'ютери, меблі, програмне забезпечення); бланками первинного податкового обліку, фінансової й податкової звітності; канцелярським приладдям, необхідними для здійснення податкового обліку;

фінансовими ресурсами для цілей сплати податкових платежів, а також для сплати: заробітної плати персоналу, який здійснює податковий облік на підприємстві; охорони праці й підвищення кваліфікації персоналу, який здійснює податковий облік на підприємстві; інших накладних витрат, пов'язаних зі здійсненням податкового обліку.

До інформаційного забезпечення відноситься забезпечення податкового обліку інформацією з зовнішніх джерел (інформаційні довідники, спеціальна література з податкового обліку на підприємстві, спеціалізовані консультації, семінари) та внутрішніх джерел (посадові інструкції, графік документообігу, інформація щодо форм договірних відносин підприємства, постачальників, покупців, обсягів реалізації й виробництва продукції).

За допомогою використання ресурсного забезпечення податкового обліку персонал реалізує заходи щодо податкового обліку підприємства, тобто здійснює сам процес податкового обліку, який включає заповнення первинних документів подат-

кового обліку, реєстрів податкового обліку; складання податкової звітності (податкових декларацій і розрахунків); обчислення і сплату податкових платежів; складання податкових планів (бюджетів податків) на майбутні періоди; практичну реалізацію і моніторинг податкових планів (бюджетів податків).

Результатом процесу податкового обліку є суми податкових платежів, які підлягають перерахуванню до бюджету і державних цільових фондів у поточному або майбутньому періодах.

Контроль виконання рішень у сфері корпоративного податкового адміністрування передбачає координацію взаємодії різних функціональних структур підприємства, оперативне реагування на правові нововведення і поточну внутрішню ситуацію, регулювання виробничих стратегій, податкових бюджетів, що спрямовані на досягнення поставлених цілей.

Варіювання фіскальних регуляторів (кількості податків, бази оподаткування, зростання або зниження податкових ставок) зумовлюють необхідність коригування виробничої стратегії.

У процесі податкового контролю зіставляють фактичні показники оподаткування з плановими, визначають відхилення і їх розміри, проводять аналіз причин, які обумовили відхилення, обґрунтовують систему дій з цілеспрямованої зміни ситуації. Таким чином, зміст податкового контролю полягає в управлінні відхиленнями показників оподаткування за видами продукції, структурними одиницями, окремими проектами і господарськими операціями.

Запропоновані підходи до корпоративного податкового адміністрування дозволять значно підсилити регулюючу здатність оподаткування в справі забезпечення економічної безпеки і стійкості як держави в цілому, так і окремих суб'єктів господарської діяльності.

Висновок. Отже, в процесі корпоративного податкового адміністрування здійснюється вибір такого варіанту діяльності, за якого прибуток підприємства наближається до максимуму, а ризики діяльності в сфері оподаткування – до мінімуму, визначенню сутності яких і доцільні подальші дослідження.

Л і т е р а т у р а

1. Барулин С. В. Налоговый менеджмент [Учебн. пособие] / Барулин С. В., Ермакова Е. А., Степаненко В. В. — М. : Омега-Л, 2007. — 272 с.
2. Кузнецов Н. Г. Налоговое администрирование: теория и стратегия / Кузнецов Н. Г., Корсун Т. И., Александрова И. Ю. — Ростов-н/Д. : РГЭУ (РИНХ), 2002. — 295 с.
3. Миронова О. А., Ханафеев Ф. Ф. Налоговое администрирование : [Учеб. пособие] / О. А. Миронова, Ф. Ф. Ханафеев. — М. : Изд-во Омега-Л, 2005. — 408 с.
4. Вишневецький В. П. Налогообложение : теории, проблемы, решения / В. П. Вишневецький, А. С. Веткин, Е. Н. Вишневецькая [и др.] — Донецк : Дон НТУИЭП НАН України, 2006. — 504 с.
5. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко. — К.: Київ, нап. торг.- екон. ун-т., 2001. — 309 с.

6. Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : [монография] / Козаченко А. В., Пономарьев В. П., Ляшенко А. Н. — К.: Либра, 2003. — 280 с.
7. Судакова О. І. Формування концептуальних засад планування економічної безпеки підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. — 2008. — № 14. — С. 198 - 206.
8. Иванов Ю.Б. та ін. Податковий менеджмент : підруч. / Ю.Б. Иванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кизима, В.В. Карпова. — К.: Знання, 2008. — 525 с.
9. Вылкова Е. С. Проблемные вопросы теории и практики налогового планирования / Е. С. Вылкова. — СПб. : Изд-во Международного банковского института, 2002. — 208 с.
10. Очередько В. П. Государство и безопасность предпринимательства: теоретический и организационный правовой анализ. [Монография] / В. П. Очередько. — СПб.: 2008. — 250 с.

References

1. Barulin S. V. Nalogovij menedzhment [Uchebn. posobie] / Barulin S. V., Ermakova E. A., Stepanenko V. V. — M. : Omega-L, 2007. — 272 s.
2. Kuznecov N. G. Nalogovoe administrirovanie: teorija i strategija / Kuznecov N. G., Korsun T. I., Aleksandrova I. Ju. — Rostov-n/D. : RGJeU (RINH), 2002. — 295 s.
3. Mironova O. A., Hanafeev F. F. Nalogovoe administrirovanie : [Ucheb. posobie] / O. A. Mironova, F. F. Hanafeev. — M. : Izd-vo Omega-L, 2005. — 408 s.
4. Vishnevskij V. P. Nalogooblozhenie : teorii, problemy, reshenija / V. P. Vishnevskij, A. S. Vetkin, E. N. Vishnevskaja [i dr.] — Doneck : Don NTUIJeP NAN Ukrainy, 2006. — 504 s.
5. Ermoshenko M. M. Finansova bezpeka derzhavi: nacional'ni interesi, real'ni zagrozi, strategija zabezpechennja / M. M. Ermoshenko. — K.: Kiiv, nap. tovg.-ekon. un-t., 2001. — 309 s.
6. Kozachenko A. V. Jekonomicheskaja bezopasnost' predprijatija: sushhnost' i mehanizm obespechenija : [monografija] / Kozachenko A. V., Ponomar'ov V. P., Ljashenko A. N. — K.: Libra, 2003. — 280 s.
7. Sudakova O. I. Formuvannja konceptual'nih zasad planuvannja ekonomichnoї bezpeki pidpriemstva / O. I. Sudakova // Ekonomichnij prostir. — 2008. — № 14. — S. 198 - 206.
8. Ivanov Ju.B. та ін. Podatkovij menedzhment : pidruch. / Ju.B. Ivanov, A.I. Krisovatij, A.Ja. Kizima, V.V. Karpova. — K.: Znannja, 2008. — 525 s.
9. Vylkova E. S. Problemnje voprosy teorii i praktiki nalogovogo planirovanija / E. S. Vylkova. — Spb. : Izd-vo Mezhdunarodnogo bankovskogo instituta, 2002. — 208 s.

10. Ochered'ko V. P. Gosudarstvo i bezopasnost' predprinimatel'stva: teoreticheskij i organizacionnoj pravovoj analiz. [Monografija] / V. P. Ochered'ko. — SPb.: 2008. — 250 s.

Чиж В.И., Чиж А.Ю. Корпоративное налоговое администрирование как способ обеспечения экономической безопасности предприятия

Налоговая безопасность предприятия рассмотрена как составная часть системы его экономической безопасности. Способом обеспечения налоговой безопасности признано корпоративное налоговое администрирование. Дано определение корпоративного налогового администрирования. Предоставлены отличия между государственным налоговым администрированием и корпоративным налоговым администрированием в системе экономической безопасности предприятия. Предложена концепция корпоративного налогового администрирования. Дана характеристика составляющих корпоративного налогового администрирования.

Ключевые слова: угрозы, экономическая безопасность, предприятие, корпоративное налоговое администрирование

Chizh V., Chizh A. Corporate tax administration as a method of providing economic security

Tax safety of enterprise is considered as a constituent of the system of his economic safety. The method of providing of tax safety is acknowledging corporate tax administration. Determination of corporate tax administration is given. Differences are given between state tax administration and corporate tax administration of safety in the system of economic enterprises. Conception of corporate tax administration is offered. Description of constituents of corporate tax administration is given.

Keywords: threats, economic security, enterprise, corporate tax administration

Чиж В.І. – проф., д.е.н., завідувача кафедрою обліку та аудиту СХУ ім. В.Далія.

vera-chizh@yandex.ru

Чиж А.Ю. - начальник управління аудиту Податкової адміністрації Голосіївського району м. Києва
antaspitant@mail.ru

Рецензент: д.е.н., професор Костирко Л.А.

Стаття подана 28.01.2015